

Nr. 70 Informatiebrief

Zaaknummer: Z/25/099168
Documentnummer: 464958
Datum: 30 september 2025
Onderwerp: Afdoening motie 354 PvdA GL over Verordening Wmo,
ontzien jonge mantelzorgers
Portefeuillehouder: Wethouder Schokker
Bijlage(n): geen

Geachte Raad,

Op 3 juli jl. werd motie 354 aangenomen over het ontzien van jonge mantelzorgers in de Verordening maatschappelijke ondersteuning. U spreekt uit:

dat het indiceren van zorg, hulp en het toekennen van maatwerkvoorziening niet afhankelijk mag zijn van de inzet van kinderen en jongeren;

en verzoekt het college:

om in kaart te brengen op welke wijze de Verordening aangepast kan worden zodat kinderen en jongeren ontzien worden en hierover een voorstel aan de raad voor te leggen.

Reactie

Het college heeft begrip voor de zorgen die ten grondslag liggen aan deze motie. Het beschermen van kinderen en jongeren tegen onterechte zorgbelasting is een belangrijk uitgangspunt dat wij van harte onderschrijven. De huidige Verordening maatschappelijke ondersteuning bevat dan ook een aantal belangrijke waarborgen voor de bescherming van jonge mantelzorgers:

Expliciete leeftijdsbegrenzing

Artikel 1.1 definieert 'gebruikelijke hulp' expliciet als hulp van "meerderjarige leden" van de leefeenheid. Dit voorkomt dat van minderjarigen structurele zorgtaken, zoals mantelzorg worden verwacht.

Ontwikkelingsgerichte beoordeling

Artikelen 7.2 en 8.3 verplichten tot het meewegen van "de leeftijd en ontwikkelingsfase van inwonende kinderen" bij elke beoordeling.

Bescherming tegen overbelasting

Gemeente Voorschoten

Artikel 4.1 bevat expliciete criteria om overbelasting van gezinsleden te voorkomen.

Ook in de Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning zijn duidelijke waarborgen opgenomen om te voorkomen dat minderjarige kinderen overbelast raken door mantelzorgtaken. In Bijlage 1 is vastgelegd dat kinderen alleen een bijdrage aan het huishouden hoeven te leveren voor zover dit past bij hun leeftijd en ontwikkelingsfase. Zo worden kinderen tot 5 jaar volledig ontzien, en worden kinderen tussen 5 en 12 jaar slechts betrokken bij lichte huishoudelijke taken. Begeleiding of zorgverlening aan ouders wordt zeker niet van kinderen verwacht. De Wmo-consulent beoordeelt per situatie of het redelijk is om een bijdrage van kinderen te vragen, waarbij ook het psychosociaal functioneren wordt meegewogen.

Deze waarborgen zijn in lijn met artikel 3 van het Kinderrechtenverdrag, waarbij het belang van het kind vooropstaat bij alle beslissingen die kinderen raken.

Mogelijk alternatief

Er zijn dus al een aantal stevige waarborgen in de huidige verordening en beleidsregels opgenomen. Het is mogelijk om die waarborgen nóg krachtiger te verwoorden bijvoorbeeld door in de verordening of beleidsregels de volgende tekst op te nemen:

Minderjarige kinderen worden nooit belast met zorgtaken die hun lichamelijke, emotionele of sociale ontwikkeling kunnen schaden. Van kinderen onder de 18 jaar mag uitsluitend een bijdrage aan het huishouden worden verwacht die passend is bij hun leeftijd, ontwikkelingsfase en psychosociaal functioneren. Zorg- of begeleidingsverantwoordelijkheden richting ouders of andere gezinsleden vallen nadrukkelijk buiten de gebruikelijke hulp en worden niet aan minderjarigen toegerekend.

In de praktijk zou dit echter niet veel toevoegen én Voorschoten zou daarmee sterk afwijken van de in Nederland gebruikelijke formuleringen. Er zijn geen voorbeelden gevonden van meer expliciete bescherming van minderjarigen in Wmo verordeningen of regels. Bovendien, het is met het oog op de wens om verordeningen en beleidsregels in de regio Holland Rijnland zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen, niet wenselijk zo'n wijziging door te voeren.

Zorgvuldige uitvoeringspraktijk

In de verordening en de beleidsregels wordt een helder onderscheid gemaakt tussen minder- en meerderjarigen. Bij het beoordelen van de leefeenheid worden door de consulenten ook de mogelijkheden van minderjarige kinderen meegewogen. Dit betreft echter alleen leeftijdsadequate taken die binnen het normale gezinsfunctioneren vallen. Een 16-jarig kind kan bijvoorbeeld wel bijdragen aan lichte huishoudelijke taken (gebruikelijke hulp), maar van ditzelfde kind wordt geen mantelzorg verwacht (gaat gebruikelijke hulp te boven). De

samenstelling van de leefeenheid en ook de "leeftijd en ontwikkelingsfase van inwonende kinderen" bepalen wat redelijkerwijs van de leefeenheid verwacht kan worden. De huidige formuleringen doen recht aan de context van gezinnen waarin culturele achtergronden, gezinsomstandigheden, sociaal-economische omstandigheden en gezinsgrootte een rol kunnen spelen. Ook de individuele ontwikkeling van kinderen kan verschillen.

Hier blijft altijd een professionele afweging en maatwerk noodzakelijk. Geen verordening kan alle situaties vatten en te gedetailleerde of strikte regels kunnen contraproductief werken en ongewenste uitkomsten geven.

Conclusie

Alles afwegende, zijn wij van oordeel dat de huidige Verordening Wmo voldoende waarborgen voor de belangen van jonge mantelzorgers geeft en we echt kunnen vertrouwen op de professionele beoordeling per individuele situatie door ons zorgteam. Wij blijven de toepassing van deze criteria zorgvuldig monitoren en staan open voor signalen uit de praktijk. Mocht blijken dat aanpassingen nodig zijn, dan zullen wij u daarover informeren."

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Watingen,
gemeentesecretaris

mw. drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.